

Torsdagen den 22 april

Kl. 14.00

*Fyllnadsval till
utskott*

§ 1 Fyllnadsval till utskott

Herr TALMANNEN:

De på föredragningslistan upptagna valen är föranledda av att ersättaren för herr Henmark skall beredas plats i utskott.

Folkpartiets partigrupp har anmält herr Hägelmark som suppleant i lag- och civilutskotten.

Jag förklarar härmed herr Hägelmark vald till suppleant i lagutskottet och civilutskottet.

*Om lagstiftning mot
könsdiskrimineran-
de reklam*

§ 2 Om lagstiftning mot könsdiskriminerande reklam

Herr handelsministern LIDBOM erhöll ordet för att besvara fru *Andrés* (c) den 31 mars anmälda fråga, 1975/76:301, och anförde:

Herr talman! Fru André har frågat mig om jag är beredd att lägga fram förslag om en ändring av marknadsföringslagen, så att könsdiskriminerande reklam kan fällas i marknadsdomstolen.

Efter vad jag har erfarit har konsumentombudsmannen för avsikt att nu i vår till handelsdepartementet inkomma med en framställning i den här frågan. När den framställningen föreligger och ytterligare synpunkter har inhämtats från berörda myndigheter och organisationer kommer jag att ta ställning till frågan om vilka åtgärder som kan behöva vidtagas mot könsdiskriminerande reklam.

Fru ANDRÉ (c):

Herr talman! Det är ingen ny förreelse att använda könsdiskriminerande reklam som ett medel i marknadsföringen av olika produkter. Under årens lopp har det funnits många exempel på att bilder av kvinnokroppen fått utgöra blickfång i annonser och andra tryckalster utan att det funnit något samband mellan produkten och bilden.

Givetvis har man från skilda håll protesterat mot denna form av reklam, men någon förändring har det inte blivit. Trots FN:s deklaration från 1967 om avskaffande av kvinnodiskriminering har vi i dag inga lagliga möjligheter att fälla diskriminerande reklam. Detta framgick av ett fall som nyligen var uppe i marknadsdomstolen. Som jag ser det måste lagen därför ändras.

Av svaret på min fråga framgår att konsumentombudsmannen har för avsikt att under våren 1976 inkomma med en framställning till handelsdepartementet. Handelsministern kommer därefter att ta ställning

Torsdagen den
22 april 1976

*Om skärpta
bestämmelser för
lämnande av
kredituppgifter om
privatpersoner*

i frågan. Det är min förhoppning att detta ställningstagande blir i positiv riktning så att vi får möjligheter att komma till rätta med denna avart inom reklamen.

Jag vill med detta tacka handelsministern för svaret på min fråga.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 3 Om skärpta bestämmelser för lämnande av kredituppgifter om privatpersoner

Herr handelsministern LIDBOM erhöll ordet för att besvara herr *Börjessons* i Falköping (c) den 2 april anmälda fråga, 1975/76:306, till herr justitieministern, och anförde:

Herr talman! Herr Börjesson i Falköping har frågat justitieministern om han vill medverka till att kreditupplysningslagens bestämmelser utformas så, att kredituppgifter om privatpersoner får lämnas endast när betalningsförsummelse har fastslagits av domstol och först efter det att utslaget har vunnit laga kraft. Enligt fastställd ärendefördelning ankommer det på mig att besvara frågan.

I fråga om kreditupplysningar om privatpersoner gäller enligt kreditupplysningslagen att uppgift om betalningsförsummelse i princip får lämnas ut endast om försummelsen har slagits fast av domstol eller annan myndighet.

Redan i samband med tillkomsten av kreditupplysningslagen övervägdes om det också skulle krävas att ett avgörande om betalningsskyldighet har vunnit laga kraft för att uppgift om avgörandet skulle få lämnas i en kreditupplysning. Någon bestämmelse härom togs emellertid inte in i lagen. I propositionen anförde jag bl. a. att det i många fall skulle medföra kostnader och olägenheter för kreditupplysningsföretagen att undersöka om ett avgörande är lagakraftvunnet. Vanliga tvistemålsdomar torde visserligen inte vålla så stora problem i det avseendet. Sådana domar är å andra sidan inte så vanliga i de betalningsmål som det här är fråga om. Mycket vanligare är att en betalningsförsummelse slås fast genom slutbevis i mål om betalningsföreläggande, lagsökningsutslag eller tredskodom. Dessa typer av domstolsavgöranden vinner laga kraft mot gäldenären när tiden för återvinning har gått ut. Återvinningsfristen räknas vid betalningsföreläggande från utmätning på grund av slutbeviset och vid lagsökningsutslag eller tredskodom från delgivning med gäldenären av avgörandet. Sådant delgivning ankommer det i regel på borgenären själv att ombesörja.

Redan detta visar att det skulle innebära stora praktiska svårigheter att i varje särskilt fall utreda om ett slutbevis i mål om betalningsföreläggande, ett lagsökningsutslag eller en tredskodom har vunnit laga kraft. Nämnas bör också att alla de tre typerna av avgöranden kan verkställas utan hinder av att de inte är lagakraftvunna.

Torsdagen den
22 april 1976

*Om skärpta
bestämmelser för
lämnande av
kredituppgifter om
privatpersoner*

Enligt datainspektionen, som har tillsyn över kreditupplysningsverksamheten, har det hittills inte konstaterats några olägenheter på grund av att uppgifter beträffande avgöranden om betalningsskyldighet får användas i kreditupplysningar trots att avgörandena inte har vunnit laga kraft. Skulle det längre fram visa sig att gällande bestämmelser på denna punkt medför olägenheter, förutsätter jag att datainspektionen gör regeringen uppmärksam på det. I så fall får frågan om en lagändring övervägas i det sammanhanget.

Herr BÖRJESSON i Falköping (c):

Herr talman! Det må tillåtas mig att alldeles särskilt tacka handelsminister Lidbom för det utförliga svar som han lämnat på min fråga.

Av det lämnade svaret framgår tydligt och klart att för bedrivande av yrkesmässig kreditupplysningsverksamhet fordras tillstånd av datainspektionen. Detta gäller dock ej kreditupplysningsverksamhet som bedrivs genom tryckt skrift. Sådan verksamhet är emellertid underkastad vissa regler enligt kreditupplysningslagen. Detta innebär bl. a. att kredituppgifter endast får lämnas när betalningsförsummelse har fastslagits av domstol eller det föreligger lagsökningsutslag. Däremot krävs ej domstols bekräftelse på att ett avgörande vunnit laga kraft för att uppgiften skall få tryckas.

Jag har i min fråga begärt att kredituppgifter om privatpersoner endast skulle få lämnas när betalningsförsummelse fastslagits av domstol och först efter det att sådant utslag vunnit laga kraft.

Jag medger gärna att det kan vara förenat med stora praktiska svårigheter att i varje särskilt fall utreda om ett slutbevis i mål om betalningsföreläggande, ett lagsökningsutslag eller en tredskodom vunnit laga kraft. Jag har ändå velat aktualisera frågan främst därför att det finns en tidskrift – jag skall inte nämna dess namn – som publicerat lagsökningsutslag där det vid kontakt med vederbörande tingsrätt visat sig att rätten inte haft någon som helst kännedom om att ifrågavarande personer fått sig meddelade lagsökningsutslag. Det är naturligtvis upprörande för dem som berörs.

Det finns emellertid möjlighet att vända sig till datainspektionen, och jag vet att datainspektionen har fått anmälningar mot nämnda tidskrift till den verkan det hava kan. Jag vill dock ha sagt i detta sammanhang att om det visar sig att en lagändring erfordras så hoppas jag att en sådan kommer till stånd.

Överläggningen var härmed slutad.

Torsdagen den
22 april 1976

*Om anställnings-
skyddet vid
erhållande av
sjukbidrag*

Fru statsrådet LEIJON erhöll ordet för att besvara herr *Johanssons* i Arvika (s) den 2 april anmälda fråga, 1975/76:305, och anförde:

Herr talman! Herr Johansson i Arvika har frågat mig om regeringen avser att lägga fram proposition om ändring i lagen om anställningsskydd enligt motionen 1975:1718, som tillstyrktes av inrikesutskottet i dess betänkande 1975/76:18.

Jag delar inrikesutskottets uppfattning i det nämnda betänkandet att mycket talar för en ändring i anställningsskyddslagen såvitt gäller anställningsskyddet för sjukbidragsberättigad. Frågan måste emellertid som utskottet framhåller närmare utredas, och jag avser att som ett led i detta arbete diskutera saken med arbetsmarknadens organisationer vid de överläggningar som arbetsmarknadsdepartementet i maj kommer att ha med dem om trygghetslagstiftningen.

Herr JOHANSSON i Arvika (s):

Herr talman! Jag ber att få tacka statsrådet Leijon för svaret på min fråga. Anledningen till att jag ställde den är att jag, genom engagemang inom Svenska metallindustriarbetareförbundet har kommit i kontakt med ett flertal personer som har erhållit sjukbidrag enligt lagen om allmän försäkring och som med anledning därav har sagts upp från sin anställning. Rent spontant reagerar man mot detta förhållande, därför att sjukbidrag utbetalas till sådana personer som kan bedömas bli arbetsföra igen, endera genom rehabilitering eller på annat sätt. I de fall arbetsförmågan bedöms bli nedsatt till mer än hälften beslutar försäkringskassans pensionsdelegationer om pension.

Jag har som motivering i min fråga nämnt att företagen under den nu rådande lågkonjunkturen tycks öka uppsägningarna av sådana anställda som fått sjukbidrag. Man kan f. n. betrakta detta som en generellt förekommande åtgärd inom framför allt de större företagen. Jag kan påvisa tre konkreta exempel på att uppsägning i ett företag som Volvo har skett på grund av att en person fått sjukbidrag. För en månad sedan kom jag i kontakt med en som blivit uppsagd av nämnda skäl efter 31 års anställning, för en vecka sedan med ytterligare en annan som blivit uppsagd efter 20 års anställning på grund av att han erhållit sjukbidrag.

Då frågar man sig om dessa uppsägningar kan vara riktiga. Jag vill tolka statsrådets svar så att regeringen nu i överläggningar med arbetsmarknadens organisationer – framför allt löntagarna – är beredd att göra en ordentlig översyn av de här förhållandena.

Det kan klart bevisas att företagen i regel inte förlorar någonting på att ha en anställd som är långvarigt sjuk kvar i anställningsrullorna. På min förfrågan till Volvo varför företaget inte kunde ha vederbörande kvar i anställningsrullorna blev svaret att anställningen hävdades av administrativa skäl. För min egen del, men framför allt för deras skull

som framdeles kommer att erhålla sjukbidrag, hoppas jag att statsrådets svar kan tolkas så att regeringen kommer att tillse att anställningsskyddet i framtiden skall gälla även då någon erhåller sjukbidrag.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 5 Föredrogs och hänvisades

Proposition

1975/76:209 till konstitutionsutskottet

§ 6 Föredrogs och hänvisades

Motioner

1975/76:2423–2426 till trafikutskottet

1975/76:2427 och 2428 till skatteutskottet

1975/76:2429 till socialförsäkringsutskottet

§ 7 Anmälades och bordlades

Motioner

1975/76:2430 av herr *Fälldin m. fl.*

med anledning av dels propositionen 1975/76:105 med förslag till arbetsrättsreform m. m., dels propositionen 1975/76:182 om information, utbildning och forskning rörande medbestämmande i arbetslivet m. m.

1975/76:2431 av herr *Augustsson m. fl.*

1975/76:2432 av herr *Gustafsson* i Stockholm *m. fl.*

med anledning av propositionen 1975/76:105 med förslag till arbetsrättsreform m. m.

1975/76:2433 av herr *Hugosson m. fl.*

1975/76:2434 av herr *Hugosson m. fl.*

med anledning av propositionen 1975/76:136 om ändringar i lagen (1950:382) om svenskt medborgarskap

1975/76:2435 av herr *Olsson* i Sundsvall

1975/76:2436 av herrar *Olsson* i Sundsvall och *Svanström*

1975/76:2437 av herr *Åkerlind*

med anledning av propositionen 1975/76:155 om vissa körkortsfrågor

1975/76:2438 av herrar *Boo* och *Torwald*

1975/76:2439 av herr *Åkerfeldt m. fl.*

med anledning av propositionen 1975/76:164 med förslag till lag om påföljder och ingripanden vid olovligt byggande m. m.

1975/76:2440 av herr *Andersson* i Storfors *m. fl.*

1975/76:2441 av herr *Gillström*

Nr 108

Torsdagen den
22 april 1976

*Om anställnings-
skyddet vid
erhållande av
sjukbidrag*

Nr 108

Torsdagen den
22 april 1976

Anmälan av interpellation

1975/76:2442 av herr *Torwald m. fl.*
med anledning av propositionen 1975/76:167 om ny organisation för post-
verket

1975/76:2443 av herr *Bohman m. fl.*
med anledning av propositionen 1975/76:168 om vissa frågor rörande
den regionala samhällsförvaltningens uppgifter och organisation

1975/76:2444 av herr *Wikström m. fl.*
med anledning av propositionen 1975/76:172 om vissa pensionsfrågor

1975/76:2445 av herr *Gustavsson i Alvesta m. fl.*
med anledning av propositionen 1975/76:174 om ändring i brottsbalken

1975/76:2446 av herr *Träff m. fl.*
med anledning av propositionen 1975/76:179 om ändring i allmänna ar-
betstidslagen (1970:103)

1975/76:2447 av herr *Jansson m. fl.*
med anledning av propositionen 1975/76:180 om ändrade regler för be-
skattning av realisationsvinster, m. m.

1975/76:2448 av herr *Gustafsson i Stockholm m. fl.*
med anledning av propositionen 1975/76:182 om information, utbildning
och forskning rörande medbestämmande i arbetslivet m. m.

1975/76:2449 av herr *Dahlberg m. fl.*
med anledning av propositionen 1975/76:197 med förslag till lag om
arbetsskadeförsäkring

§ 8 Anmälan av interpellation

Anmäldes och bordlades följande interpellation som ingivits till kam-
markansliet

den 22 april

1975/76:172 av herr *Kindbom (c)* till herr socialministern om vidareut-
bildning av läkare, m. m.:

Genom beslut av 1969 års riksdag angående vidareutbildning och för-
delning av läkare m. m. samt senare av socialstyrelsen utarbetade lä-
karfördelningsprogram har riktlinjerna för sjukvårdshuvudmännens pla-
nering angivits. I proposition 1969:35 i ärendet, som innehåller program
för användning av läkartillskottet i landet fram till år 1975, uttalar de-
partementschefen att det är "ett vitalt samhällsintresse att läkarna för-

delas på hälso- och sjukvårdens olika sektorer i enlighet med sjukvårdsmyndigheternas allmänna bedömning av sjukvårdens utveckling. När man står i begrepp att ändra läkarutbildningen i dess helhet bör man samtidigt sträva efter att få ett på en gång effektivt och smidigt instrument för *fördelningen av läkare på olika verksamhetsområden* på det sätt som bäst gagnar samhällets intressen." Departementschefen framför även i propositionen att det "torde vara en allmänt omfattad mening att den fortsatta utbyggnaden av våra sjukvårdsresurser i första hand bör ta sikte på den öppna vården utanför sjukhusen, den psykiatriska vården och långtidssjukvården".

Sjukvårdshuvudmännen har numera erfarenhet av det nya utbildningssystemet vad gäller läkarnas såväl allmäntjänstgöring (AT-tjänstgöring) som fortsatta vidareutbildning (FV-utbildning). Vissa slutsatser kan nu dras av hur systemen har verkat i jämförelse med tidigare nämnda målsättning.

Preliminär statistik visar att nära nog en tredjedel av de inrättade FV-blocken inte har kunnat tillsättas, varvid situationen är mest bekymmersam inom nyssnämnda prioriterade områden. För AT-utbildningen är förhållandena likartade. För det sistnämnda området bör dessutom uppmärksammas att en stor del av utbildningsblocken endast kunnat täckas med hjälp av rekrytering av utländska läkare under utbildning.

För sjukvårdshuvudmännen är det mycket oroande att konstatera att främst tillsättningen av inrättade FV-block inte kunnat ske som planerat. Läkarbristen inom de prioriterade områdena tycks härigenom inte kunna avhjälpas inom den tid som tidigare angivits. Man löper i stället risk att eventuellt förvärra nuvarande bristsituation inom dessa områden, eftersom samtliga är föremål för en kraftig utbyggnad. Alternativet för sjukvårdshuvudmännen kan bli att de – mot bakgrund av nuvarande bristsituation vad gäller läkare – tvingas överarbeta och sänka ambitionsnivån i utbyggnadstakten inom de tre prioriterade områdena.

Mot bakgrund av det anförda hemställer jag om kammarens tillstånd att till herr socialministern framställa följande frågor:

Har de i 1969 års beslut angivna riktlinjerna följts och har socialstyrelsens läkarfördelning skett enligt av riksdagen gjord prioritering? Om så är fallet, varpå beror den rådande och till synes bestående läkarbristen inom tidigare nämnda prioriterade områden?

Det nuvarande utbildningssystemet synes inte medföra att för vidareutbildning avsedda tjänster på långt när täckes av svenska läkare under vidareutbildning, vilket främst gäller de prioriterade områdena. Vilka åtgärder tänker statsrådet vidtaga för att anpassa läkarutbildningen till sjukvårdsbehovet?

§ 9 Kammaren åtskildes kl. 14.14.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert